

Oma käyttäytyminen eri tilanteissa ja eri ihmisten kanssa

Ihminen käyttäytyy eri paikoissa eri tavalla. Olet varmasti huomannut, että julkisissa paikoissa käyttäytyään eri tavalla kuin yksityisissä paikoissa.

Yksityinen paikka

Yksityinen paikka on tarkoitettu vain itselle tai omalle perheelle tai muille läheisille.

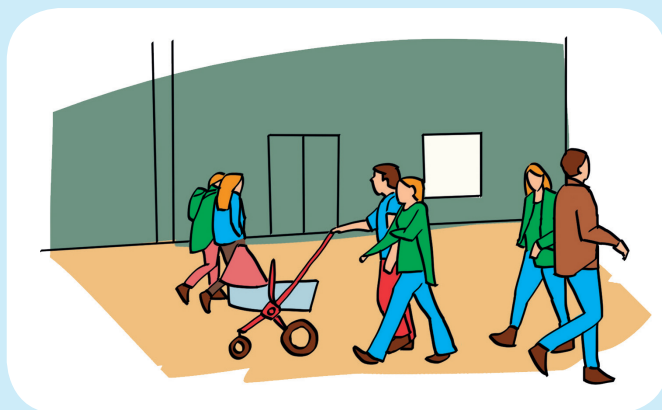
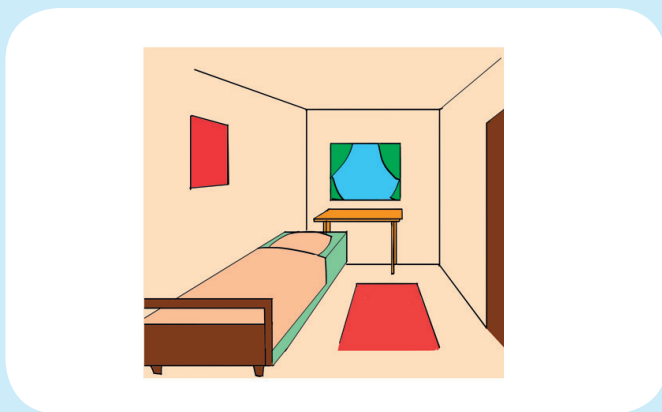
Esimerkiksi oma koti tai oma huone on yksityinen paikka. Muut eivät saa tulla sinne ilman lupaa.

Kun olet yksin yksityisessä paikassa, sinun ei tarvitse ottaa muita huomioon.

Julkinen paikka

Julkinen paikka on tarkoitettu kaikille ihmisille.

Esimerkiksi tori tai vaikka bussi ovat julkisia paikkoja.

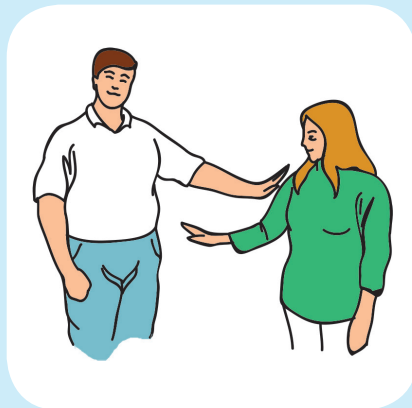

Julkisessa paikassa on yleensä muita ihmisiä. Muita ihmisiä on myös vaikkapa asuntolassa tai työpaikalla.

Julkisessa paikassa et voi käyttäytyä kuin kotona tai omassa huoneessa. Et esimerkiksi saa mennä liian lähelle muita ihmisiä, vaan heille pitää jättää tarpeeksi tilaa.

Käden mitta on hyvä välimatka muihin. Kun pysyt muista käden mitan päässä, annat heille tarpeeksi tilaa. Muita ei saa myöskään kosketella eikä halata.

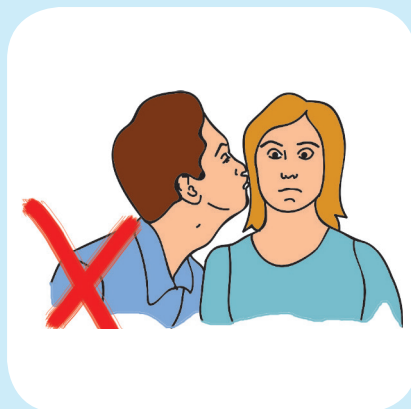
Voit koskettaa ja halata vain hyvin läheisiä ihmisiä. Heitä voivat olla esimerkiksi vanhempasi, oma kumppanisi tai läheinen ystäväsi.

Kaikki tutut ihmiset
eivät ole läheisiäsi.
Tällaisia tuttuja voivat
olla esimerkiksi ohjaaja,
opettaja tai työkaveri.

Heitä voit halata
vain erityisinä hetkinä,
esimerkiksi silloin,
kun onnittelet heitä juhlapäivänä
tai lohdutat heitä surussa.
Muissa tilanteissa tuttuja ei
yleensä halata eikä kosketeta.

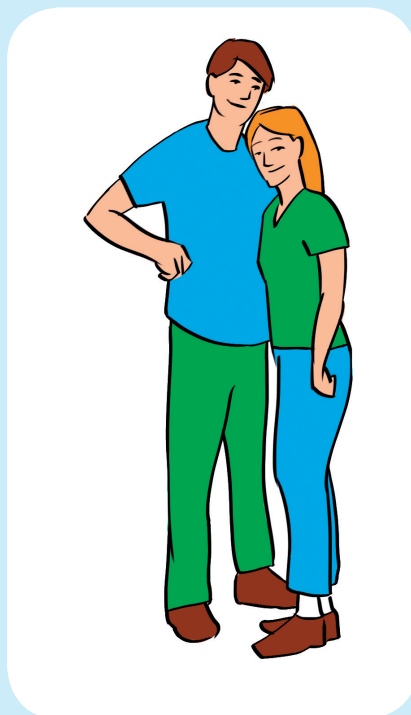
Tässä vielä kertaus halaamisesta

Vieras

Muista kunnioittaa
vieraan ihmisen rajoja.
Älä mene liian lähelle,
äläkä kosketa tai halaa
vierasta ihmistä.

Tuttu

Tuttua ihmistä voit halata
erityistilanteessa,
kuten ilossa tai surussa.

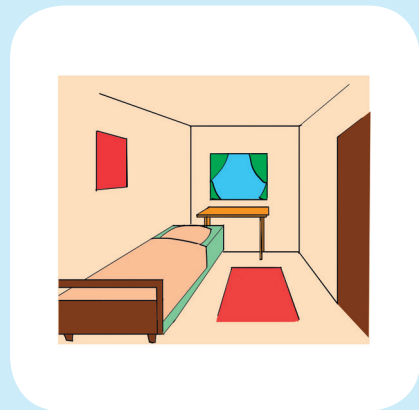
Läheinen

Saat halata ihmistä,
joka on sinulle hyvin läheinen.
Hän voi olla esimerkiksi
äiti, isä, sisko tai veli,
erittäin hyvä ystävä tai kumppani.

Oma seksuaalinen toiminta

Seksuaalinen toiminta
on tarkoitettu vain
yksityisiin paikkoihin.
Esimerkiksi itsetyydytys
ja rakasteleminen ovat
seksuaalista toimintaa.

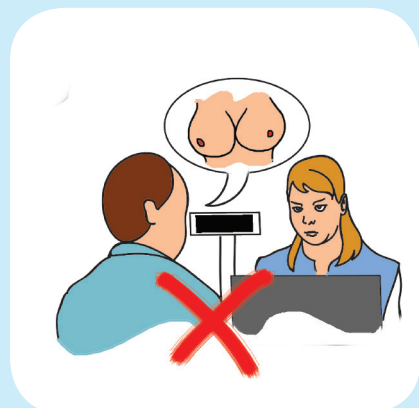
Niitä tehdään vain
yksityisessä paikassa
suojassa muiden katseilta.

Omista asioista puhuminen

Monenlaiset asiat ovat
henkilökohtaisia.
Niitä ovat esimerkiksi
raha-asiat, oma terveys,
asuminen ja ihmissuhteet.

Kaikissa paikoissa ei
kannata puhua omista asioista.
Omista asioista ei
kannata puhua myöskään
kenelle tahansa.

Jos puhut julkisessa paikassa omista asioistasi, myös muut kuulevat asiasi.

Hyvä sääntö on, että jokaisessa paikassa puhutaan vain niistä asioista, jotka kuuluvat siihen paikkaan. Esimerkiksi työpaikalla puhutaan työasioista eikä omista asioista. Omista asioistasi voit puhua läheisille ihmisille tai ammattilaisille.

On tärkeää, että voit luottaa siihen ihmiseen, jolle puhut omista asioistasi. Luotettava ihminen voi olla esimerkiksi läheinen ystävä tai oma perheenjäsen. Hän ei kerro asioitasi muille.

Puhu omista asioistasi vain yksityisessä paikassa. Silloin ulkopuoliset eivät kuuntele niitä. Yksityinen paikka voi olla esimerkiksi oma kotisi, vanhempiesi koti tai ystäväsi koti.

Älä puhu omista asioistasi
vieraille ihmisille.
Heitä ovat esimerkiksi
vastaantulijat kadulla
ja kaupan myyjä.
Sinun asiasi eivät
kuulu heille.

Ammattilaisella on
vaitiolovelvollisuus.
Se tarkoittaa,
että hän ei saa kertoa
sinun asioitasi eteenpäin
ilman sinun lupaasi.

Ammattilaisia ovat
esimerkiksi ohjaaja,
hoitaja tai opettaja.

Myös lääkäri, terapeutti
ja sosiaalityöntekijä
ovat ammattilaisia.

Kun puhut ammattilaiselle
omista asioistasi,
puhu sellaisessa paikassa,
jossa ei ole ulkopuolisia.

Näitä paikkoja ovat
ammattilaisten työtilat,
esimerkiksi ohjaajan huone,
lääkärin vastaanotto
ja sosiaalityöntekijän toimisto.

Omasta seksistä ja seksuaalisuudesta puhuminen

Seksi ja seksuaalisuus
ovat henkilökohtaisia asioita.
Voit puhua niistä yleisellä tasolla,
jos muutkin puhuvat niistä.
Älä silloinkaan puhu
henkilökohtaisia asioitasi
seksuaalisuudesta ja seksistä.

Puhu omasta seksuaalisuudesta
ja seksistä vain ammattilaisen
tai hyvin läheisen ihmisen kanssa.
Silloin yksityiset asiasi
eivät mene muiden tietoon
ja oma yksityisyytesi säilyy.

